

EL TEATRE CATALÀ

17 DE MAIG DE 1913

ANY II : NÚM. 64

dedicat al gran actor

ENRIC BORRÀS

Folletí: Plec quint de

CÈRCOL DE FOC

Drama de Frederic Soler (Pitarra)

20 cts.

MOBLES REIG

TRANSFORMABLES

PASSEIG DE GRACIA, 27

FOTOGRAVAT
A. JOARIZTI.
SenC.

CASA
FUNDADA
EN
L'ANY 1876

PRIMERA
A ESPANYA

CONSELL DE CENT 289 y
UNIVERSITAT 19
BARCELONA

A. ARTIS
IMPRESSOR

TREBALLS
BEN FETS
I A BON PREU

BALMES, 54
BARCELONA

EL TEATRE CATALÀ

REVISTA SETMANAL ILUSTRADA

: EXTENSA INFORMACIÓ GRÀFICA I LITERARIA DE L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA :

TEATRE CASTELLÀ

TEATRE EXTRANGER

20 PÀGINES DE TEXT

DE LES PRIMERES FIRMES DE CATALUNYA

32 PÀGINES DE FOLLETÍ

DE LES OBRES TEATRALS DE MÉS ÈXIT

PRESENTACIÓ ESPLÈNDIDA

PAPER COUXÉ

::

NOMBROSOS GRAVATS

::

TIRATGE EXCELENT

EL TEATRE CATALÀ es la millor revista que a Catalunya s'ha publicat dintre'l seu caràcter i condicions econòmiques

SURT ELS DISSABTES

NÚMERO CORRENT: 20 CÈNTIMS

Suscripció: Espanya, 3 pessetes trimestre - Extranger, 9 francs semestre

Administració: PLAÇA DEL PI, 5, LLIBRERIA

BARCELONA

EL TEATRE CATALÀ

ANY II

BARCELONA : 17 MAIG 1913

NÚM. 64

ENRIC BORRÁS

Fot. Audouard

CRÒNICA

DEIXAR passar la Primavera sense penetrar-se l'esperit de la flaire i de la simfonia de colors de les flors, val tant com no extasiar-se davant dels encants que ofereix la vida i esser insensible a les més delicades sensacions.

A gran part de les gents els pot semblar, en un moment gris de la seva existencia, que'ls afers de les flors són propis solament de dones o de poetes esblaimats i decadentistes. No havem arribat a allunyar-nos tant de la Naturalesa per a oblidar-nos de les flors, ni tenim un concepte tant equivocadament utilitari que'ns les faci menyspreuar com a inútils.

Si els altres productes de la terra troben el seu destí en el nostre nodriment i s'avenen a esser transformats per a vestir-nos i aixoplugar-nos i esdevenir a nostres mans en instruments d'enginy i de treball, les flors desperten en nosaltres una sensibilitat refinadíssima que'ns ha de fer aptes per a comprendre la bellesa i estimar la vida i omplenar la nostra imaginació d'imatges adorables, revelant-nos l'univers infinit dels colors i dels matissos, amarant la nostra ànima de perfums.

El llenguatge mateix, tant l'espontaniament parlat com l'adornat amb alegoria i entatxonat d'imatges, es val de la comparació amb les flors per a expressar una ascensió, un enlairament, un curs de creixença o selecció. Les vides dels hèroes i dels sants, de tots els que han estat essència de l'humanitat, es fan més belles i exemplars als nostres ulls quan ens les ofereixen flairoses i colorides com les flors.

Girant els ulls envers l'art i les seves eter-

nes evolucions, i parant-nos a contemplar la forma ingenua i senzilla com l'entenien els primitius, veurem com abans de que l'home representés plàsticament la propria divinitat de la forma i el misteriós bategar de la carn, els ulls dels primers artistes, que és tant dir com els primers homes, buscant en la Naturalesa la determinació de lo que'l seu sentiment estètic entenia per bell, s'encuriosiren en la suau i graciosa forma de les flors i de les fulles, en nombre infinit de matisos.

En Maurici Mæterlinck, el pregón pensador i exquisit poeta, que ha arribat fins a lo més abscondit de l'ànima humana per a cantar-ne els seus més incomprendibles misteris, s'atura sovint en adoració envers les flors, que les considera indispensables pera'l nostre viure normal i del tot lligades amb la nostra existencia.

«No és concebible una humanitat que no conegués les flors — diu bellament en Mæterlinck — i és desolador pensar quant trista i austera, però d'una austeritat escètica, seria l'educació de la nostra mirada sense la seva suavitat.»

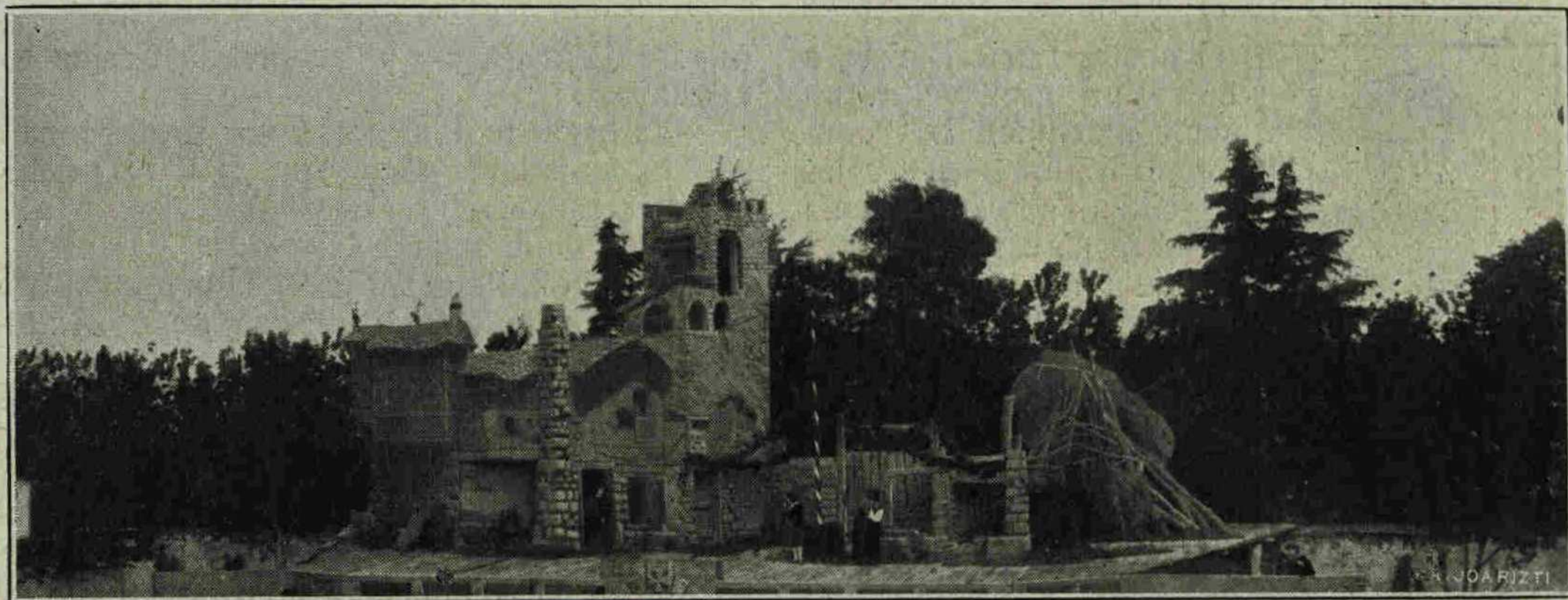
Sense la florida de les *estrelles de la terra*, com un bell subratllat a les nostres sensacions, no'ns dirien res la contemplació dels celatges i del nacarat dels núvols, ni sentiríem tant intensa l'harmonia miraculosa de la llum i la misteriosa calma de l'aubada i de la nit.

I encara hi ha en les flors llevat i pretext per a que'ls homes que, preocupats per altres quefers estimen pueril i excessivament contemplatiu el culte a les flors, se n'amparin per a infondre en els miseriosos i els desesperats un instint de bonesa i d'amor.

Proveu-ho. Aneu amb uns cistells ben curulls de flors a les portes d'una fàbrica, d'un taller qualsevol; espereu que surtin les obreres i repartiu entre elles les flors de que us haveu proveït i veureu el miracle. Quina sana i joiosa expansió entre elles! Tota la fatiga del treball i la miseria d'una nodrició imperfeta hauràn desaparegut com per un encant. Tot vibrarà a l'encís de les rialles i per un moment, no ho dubteu,

EL TEATRE DE LA NATURA A FIGUERES

Una escena de «L'Arlesiana» : Decorat de Moragas i Alarma

aquelles noies que una situació precària farà decandir i entristir-se, sentiràn el bes del goig i llurs ànimes es faràn més lluminoses. I quan passin pels carrers en simfonia de colors i de perfums, el seu pas serà més segur, els llavis no's replegaràn amb una arruga de tristesa i hi haurà més foc i més vida en la seva mirada.

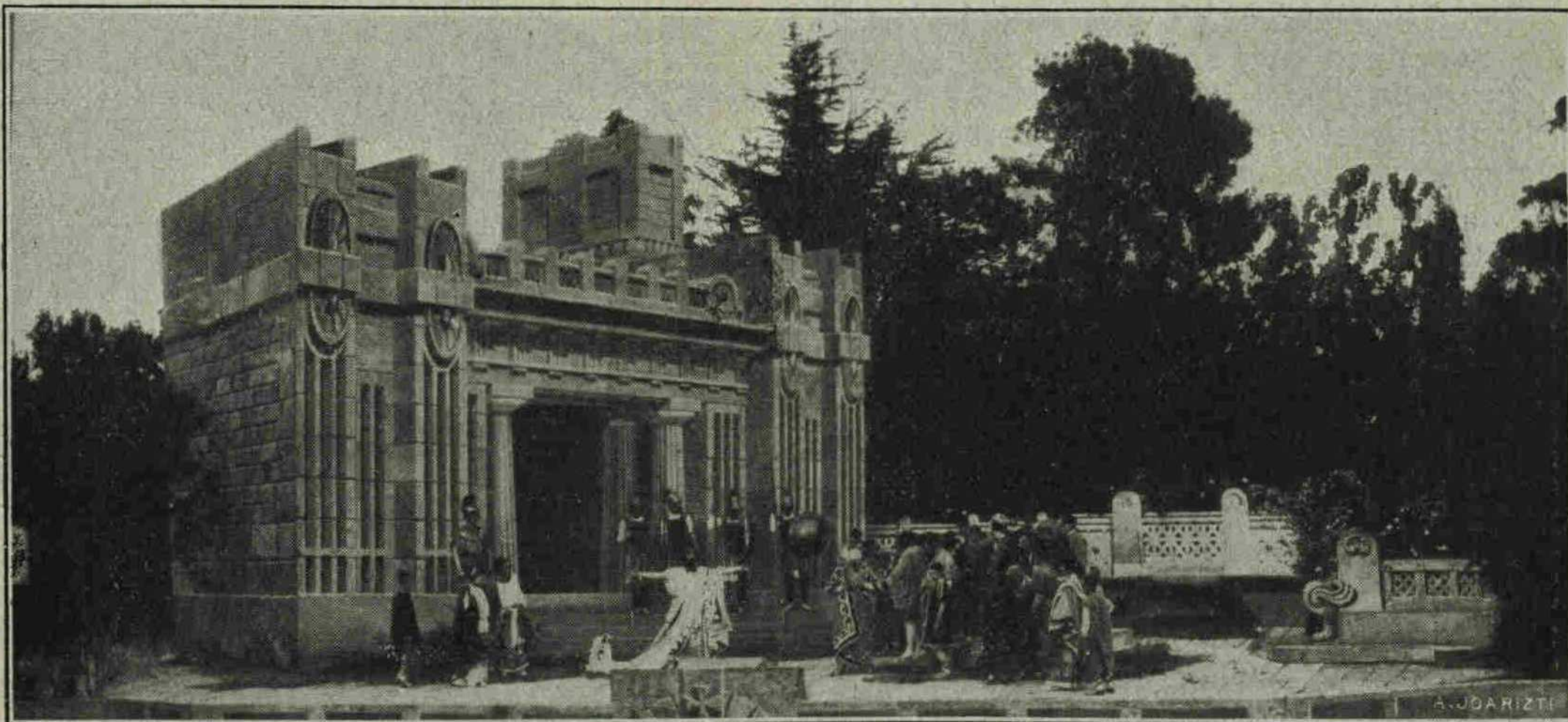
Feu més encara. Pugeu a les demores dels no beneficiats per la fortuna; ompliu les modestes i pobríssimes cases de flors i feu néixer per balcons i finestres la seva gala i veureu com semblarà que'l cel hi sigui dins.

Els amargats i els malalts trobaràn consol, les ànimes orfes d'amor esperaràn més frisoses, i amb la flaire i amb la nota pin-

toresca del color les parets s'amararàn d'alegria i la vida es farà més apacible i serena.

Els raigs de la seva bellesa, han d'il·luminar la nostra vida, des de la naixença fins a la mort, cobricelant a la fi la nostra tomba.

I si bé també és just que no manqui el pa que'l cos necessita, no planyem arribin les flors a tothom, i un cop a l'any, al menys, fem una festa en la que regalem a tothom qui'n vulgui, llevors i planters, per a que la Ciutat-jardí desitjada no estigui tant en els plànols dels tècnics i en els parcs municipals, sinó que cada casa sigui un pom de flors i de tot s'escampi la flaire que ha de completar el nostre viure cotidià amb el sentit de la bellesa. — X.

Una escena d'«Edip Rei» : Decorat de Moragas i Alarma

Fots. M. Verdaguer

UNA CONVERSA AMB L'ENRIC BORRÀS

L'Enric Borràs
als 5 anys

Es el nostre Enric Borràs, a més d'un gran actor, un actor afortunat. Les contractes li plouen en *sec*, les sollicituts l'entrebiquen i la febre d'anar per aquí i per allà no li permet alguns cops atendre els seus compromisos particulars.

Això ha fet que aquest humil cronista, confiat en poguer *sorpendre* plàcidament en el seu fogar al primer entre'ls nostres primers actors (i dels actors dels *altres*), se vegés desil·lusionat i li caigués l'ànima als peus al trobar-se amb que a les poques hores d'esser a Barcelona, de retorn de Mallorca, en Borràs tingué d'entornar-se'n

cuita-corrents per a donar unes funcions a Vilafraça i a Tarragona abans de començar la serie de deu que té anunciades en el nostre Novitats.

Una conferencia telefònica va salvar-nos del compromís. Parlant per fils amb el colós actor varem saber que'l dimarts dia 13 arribaria a Barcelona; ens quedava temps, aixís, per a conversar-hi i fer l'acostumada informació gràfica d'ell i la seva família.

Però, com que l'home proposa i Déu disposa, el dimarts ens varem trobar amb que en Borràs sofria una ronquera en extrem desagradable que'l menaçava amb uns quants dies de retenció si no s'hi posava cura ràpidament.

Això aplaçava altra volta la nostra intervist... Mentrestant, en els tallers d'EL TEATRE CATALÀ seguia confeccionant-se el número present, i no era qüestió d'entretenir l'entrega de l'original.

Per això, mancant als deures de la cortesia i abusant de la bona amistat que'ns uneix amb el gran actor, boi burlant la vigilancia dels criats i fins dels seus representants, el cronista el dimecres passat va atravessar la porta del domicili de don Enric Borràs.

I allí, quasi pot dir-se que esposant-nos a que per culpa nostra se li agravés la ronquera, varem atuir a preguntes al bon amic.

.....

—En quin any va néixer?

—No ho recordo, perquè jo allavors era molt petit.

Una discreta mirada d'intel·ligencia va d'ell a nosaltres i de nosaltres a n'ell.

—I el lloc, tampoc el recorda?

—Això sí. A Badalona.

—Era molt jove, vostè, quan va començar la professió de comediant?

—Tenia setze anys, i vaig debutar en un

quadre d'aficionats que actuava al Casino de Espanya.

—Va trigar molt a esser actor professional?

—Hi tenia tanta afició, que m'hi vaig dedicar desseguida.

—Aont va debutar?

—Al Tívoli, de galà jove, en la companyia d'en Tutau, fent *La campana de la Almudaina*.

—Després va treballar amb en Vico, veritat?

—Sí, vaig fer-hi un número de funcions, i després vaig tornar amb en Tutau fins l'any 92 que vaig entrar de galà al Romea, substituint a n'aquell gran actor que's deia Bonaplata i repartint-me el treball amb en Riutort, car ell estava encarregat de posar les obres castellanes i jo les catalanes.

—I què més?

—Pot dir-se que'l primer teatre públic aont jo vaig actuar de primer actor, fent teatre català, fou el cremat Circ Espanyol, del Paral·lel. Fou treballant allí, fa uns divuit o vint anys, que vaig demanar a don Angel Guimerà que m'escenifiqués la seva poesia *Mestre Olaguer*. Va accedir-hi, va convertir-la en el monòleg que's farà immortal, i jo vaig estrenar-lo amb èxit delirant.

—I va tornar al Romea?

—Sí; com hi van tornar també els antics actors del Teatre Català, amb els quals compartia els meus èxits. Hi ha actors d'aquells temps als qui no oblidaré mai; sobretot al patriarca, al gran Iscle Soler... Oh, en Soler!... Quines hores més bones havia passat veient-lo treballar! Ja sé que'ls d'EL TEATRE CATALÀ li prepareu un homenatge, per lo que us felicito de debò. Creieu-me que m'agradaria trobar-me a Barcelona en aquella data, puix no sab lo que'm plauria venir amb tots vostès a Terrassa.

.....

L'Enric Borràs als 25 anys

En Borrás en «El nuvi»

Què vol saber més?—ens diu, afablement, l'actor il·lustre.

—Quelcom referent a la seva sortida del teatre català per a ingressar de ple a l'escena espanyola.

—Jo no vaig *sortir* del teatre català per anar a *fer* castellà; no, senyor; això va succeir de la següent manera...

—Digui, digui...

—Actuant al Romea, l'any 92, se'm va presentar un empresari castellà, en Tirso Escudero, i va fer-nos proposicions, a mi i a la meua companyia, per a que anessim a donar un número de representacions a la cort. — En català,—vaig dir-li jo.—Sí, en català,—va contestar-me. I aviat varem entendre'ns. Ja veu, doncs, com els meus primers passos cap a Madrid foren per a honorar el Teatre Català, que és el teatre del qual soc fill, el que mai he oblidat ni oblidaré. I no m'allargo en protestes de patriotisme perquè sembla que està de moda fer manifestacions d'aquesta mena i no voldria que les meves paraules semblessin còpiades de les que en realitat són calcades a les que vaig dir en altre temps.

—I la companyia catalana va anar a Madrid...

—Com pot comprendre's, el teatre nostre no podia pas representar-lo jo sol. Van venir amb

mi el senyor Soler, en Goula, en Capdevila, en Martí, en Virgili, en Gatuellas, etc., i la Munner, la Delhom, la Jarque, la Morera, les germanes Baró...

—I van agradar?

—Molt; les funcions van contar-se per èxits.

—Quines obres varen esser representades?

—Potser no les recordaré totes... Prengui nota: *El Nuvi*, *Terra baixa*, *Don Gonzalo*, *La morta*, *El pubill*, *Cura de moro*, *Mar i cel*, *Els vells*, *Maria Rosa*, *La mare eterna*, *El místic*, etc.

Després va venir el que'l mateix Tirso Escudero em contractés la temporada següent per a ingressar de primer actor en la companyia de la Roser Pino.

—I vostè va acceptar la contracta?

—Va costar-me molt... però a la fi vaig accedir. Sé que alguns hi han volgut veure en això un esperit antipatriòtic. Jo no ho crec aixís, i ho demostraria si fos possible fer un miting de controversia, però estic segur que he donat més proves, jo, d'amor a la nostra terra que no pas *ells* criticant la meua conducta. Per altra part estic molt reconegut de l'*hidalguia castellana*, i a tot arreu m'han rebut molt bé; a tot arreu, al brindar amb mi i al donar visques

En Borrás en «Mar i cel»

En Borrás als 30 anys

a Espanya no s'han descuidat de cridar també *visca Catalunya!* I jo els he representat, encara que traduïdes — perquè en el nostre idioma no m'haurien entès — obres catalanes en demasia, i en festes a mi dedicades els he recitat versos dels nostres poetes, i Catalunya, representada per la meua humil paraula, s'ha sentit victorejada i jo he experimentat una sensació,

que, cregui, no pot imaginar-se-la qui no s'hi hagi trobat. Que quan jo vaig per Espanya i per Amèrica fent comedia, no hi va en Borrás soi, sinó que amb ell hi van en Guimerà, en Rusiñol, l'Iglesias... hi va tot Catalunya travessant fronteres i veient-se aclamada per tots els públics. —

I el nostre Enric, aixís expressant-se s'entusiasmava en sa relació... La paraula li sortia vibrant; el gest que hi acompanyava era expressiu... es tornava vermell, donant proves,

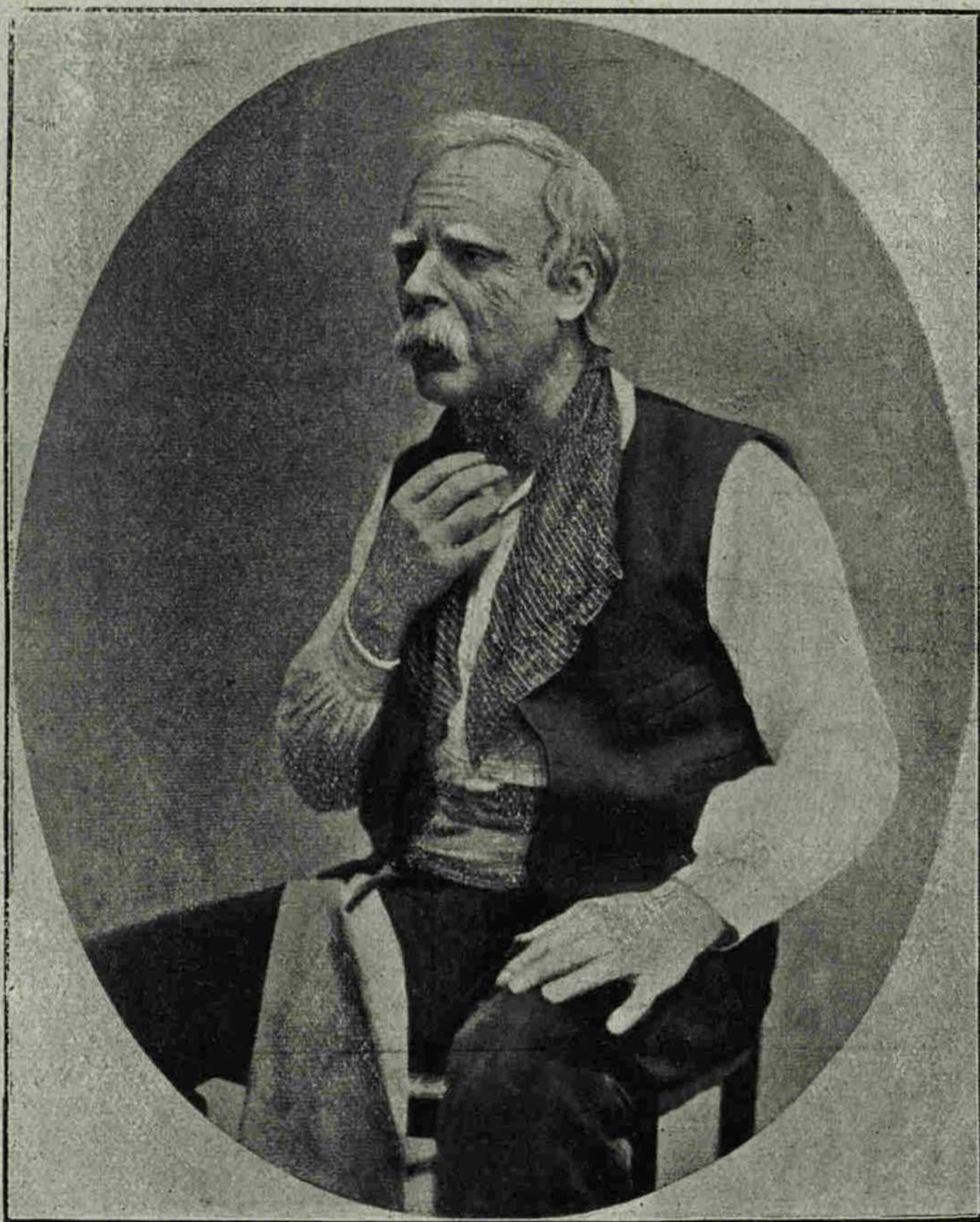
aquella excitació i veemencia, de la sinceritat de les seves paraules.

— Fora possible saber de quin punt d'Amèrica n'ha tret més beneficis? — vam preguntar a l'insigne comediant.

— No puc dir-ho; això va a èpoques. Lo que sí sé és que per tot arreu m'he vist correspost; la prova està en que hi he tornat una, dugues

i tres vegades... Seria llarg d'esplacar els incidents que m'han passat en aquelles repúbliques i per aquelles illes, aont, — com deia molt graciosament en «Pastetes», — si dones un pas més, vas a l'aigua. A Mèxic, per exemple, un any vaig veure'm homenatjat amb un banquet de més de cinc cents comensals, i un altre any m'he vist perseguit per més de cinc centes bales que venien de tots els indrets.

— Seria curiós que vostè escrivís unes memories en

En Borrás en «Els vells»

les que's digués tot lo que li ha succeït en les seves correríes...

—Sijo fos literat, no li diré que no ho fes... però...

—Això és lo de menys; si en aquest país no poguessin escriure més que'ls literats, cregui que se'n publicarien pocs de llibres!—

L'eminent actor va fer-nos una rialleta expressiva, que varem creure

En Borrás en «El místic»

que era d'assentiment, i posant-nos després la ma a l'espatlla, amistosament va dir-nos:

—Cregui que feia fredat allò de Mèxic, durant la revolució.

—Com és costum sempre que's tracta de notificar desgracies, la premsa va servir-nos de parroquià. Diari va haver-hi, que digué que vostè estava ferit de una cama.

En «La mare»

En «La bona gent»

TRES MOMENTS DEL "MANELIC" INTER

RETAT PEL GRAN ACTOR ENRIC BORRAS

—A mi no, però sí van ferir a un periodista amb qui jo estava conversant; per xò, al veure que anaven mal donades, vaig suspendre la *tournee* i... cap a casa falta gent.

—Sí, però i el compromís amb la companyia?

—Jo, aquest compromís, l'aguantaré fins a l'últim dia; les funcions que teníem que donar per aquelles terres les donarem aquí i aixís arribarem plàcidament a l'Abril de l'any que ve.

—I els elements deuen esser castellans?

—Quasi tots, perquè encara que—descomptats el meu germà i en Galceràn—hi hagin alguns artistes catalans, aquests no parlen el nostre idioma perquè de molt jovenets que falten de *casa*.

—De manera que si vostè ara volgués donar representacions en català...

—Hauria de sostenir dugues companyies; la que tinc compromesa, que haig de pagar

En Borràs en 1909

En Borràs recitant el próleg de «Flors de cingle»

a diari, i la que hauria de formar. Ja veu que aixó, avui, no pot esser.

—Té tota la raó!

—Però ja que les circumstancies no'm permeten treballar en català, en cambi em queda el goig de representar obres catalanes.

—Vol dir traduccions del català?

—Sí. I, a demés, estrenaré *L'ànima morta* (*Alma muerta*), d'en Guimerà, traduïda per un català també, en Lluís Via, obra que jo m'havia compromès fer durant aquesta excursió americana i les primícies de la qual, ja que accidentalment em trobo aquí, vui oferir als meus compatriotes.

—No hi tenim res que dir, fòra de que esperem amb ansia aplaudir-lo en l'interpretació del rei Ferràn.—

I el gran Enric Borràs, fent un dels seus gestes peculiars, va dir, modestament:

—S'hi farà tot lo que s'hi podrà.

L'entrada del doctor Avelí Martín a la cambra del pacient, va donar per acabada la nostra conversa amb el primer entre'ls primers dels nostres actors i dels actors dels altres.

SALVADOR BONAÍ

Darrer retrat den Borràs

SI EN BORRÀS ES QUEDÉS!

AS atenció a la campanya brillantíssima que a l'Espanyol, de Madrid, mena en Tallaví?

—D'ençà del dia que arràn de la sortida d'en Fuentes, debutà amb *La loca de la casa*. De l'actual tongada de representacions podríem dir-ne la segona, ja que ara obra en Tallaví independentment de tota influència:

segons la seva voluntat.

—A n'aquesta etapa artística (segona que'n dius tu), em refereixo, tota vegada que ha servit a l'actor per a donar ampla mostra de les seves diverses aptituds.

—Per què'm demanes si m'entero?

—Perquè vegis lo que pot el prestigi d'un nom; perquè't donguis compte de lo que aconseguix el sol mèrit de l'actor.

—No t'entenc...

—És ben senzill. La temporada de l'Espanyol, la calificada d'oficial, començada per la Moreno i en Fuentes, no és fàcil que la recordi ningú, a hores d'ara. No li ha valgut, a l'històric teatre, el fet de que don Benet Pérez Galdós l'amparés amb els seus llores immarcessibles. Les representacions no han deixat rastre... Dels autors novells que estrenaren en virtut del pacte entre l'empresa i l'Ajuntament, amb prou feines si el públic en serva el record en el moment que't parlo. Un to de vulgaritat ha embolcallat l'Espanyol... Ni artística ni econòmicament ha estat la temporada un bon negoci. Mentres que ara...

—Ara, què?

—... ha conseguit en Tallaví desvetllar l'atenció del públic, fent reviure al vell teatre les hores d'esplendor que crèiem definitivament passades. La gent ha tornat a l'Espanyol. Del treball d'en Tallaví en parlen els aficionats i els periodistes, que posen en les ressenyes el major calor i entusiasme. Envoltat a l'actor una atmosfera caldejada que l'anima i estimula... Que vinguin dient, després, que si la gent està distreta, que si no hi ha l'afició d'abans i que si el *cine* ha reventat o no el teatre!

—Conseqüència de les teves observacions?

—Que manca entre nosaltres un actor eminent de veres, de bagatge i reputació ben sòlids, perquè, a l'ombra seva, assoleixi el Teatre de la terra el lloc que a Catalunya li és degut. Si l'Enric Borràs volgués!...

—És aquí aont volíes anar a parar?

—Quina ocasió millor que la present per a pensar en tot el bé que podria fer-nos en Borràs? El tenim, accidentalment, entre nosaltres.

—Veig en la teva argumentació més entusiasme que serè desapassionament.

—Dubtes de l'eficàcia d'un nom indiscutible?

—Penso que'l mal del Teatre Català no pot curar-lo *un* actor. Estic cert, en canvi, de que dels èxits que està obtenint en Tallaví no'n participa el Teatre d'Espanya ni una gota. Considera, en primer lloc, que en Tallaví actua a l'Espanyol perquè les circumstàncies ho han volgut. De no mitjançar en la seva contracta lo que tots sabem, sense la qüestió Moreno-Valle Inclán, hauria anat en Tallaví a Madrid més tard o més d'hora, actuant, amb seguretat, a la Comedia o al Parish, a n'aquest o a n'aquell teatre, que això no importa, al cap-d'avall. Lo que sí convé saber, és que tant bon punt complets els seus compromisos amb l'empresa que va ajustar-lo, feu *Hamlet*; que seguí, després, *Magda*; *Los muertos*, a continuació; *Espectros*, darrerament, i com a preparació, potser, de *La muerte civil*. Diga-m si l'escena espanyola té que veure poc ni molt en les obres que acabo de citar-te.

—Per què no podria afrontar el repertori?

—Ho veig difícil. Pensa que obeint a causes que no hem de discutir ara, s'ha inclinat en Tallaví al teatre de lluïment personal, de *divo*, imitant, principalment en aquest punt, a no pocs gloriosos comedians estrangers. Lo que't dic d'en Tallaví, aplica-ho a l'Enric Borràs, actor de temperament i condicions com pocs n'hi hagin. Ni l'Enric Borràs ni la Xirgu, de la qual sembla que t'oblides, podrien, encara que ho volguessin, remeiar la crisi que consum al Teatre Català. Precisament alcança la nostra escena el seu major esplendor quan disposava, no pas d'un actor eminent, consagrat per la fama, — Parreño, Fontova, Bonaplata, Soler, — sinó d'un conjunt discret i armònic. Mira, sinó, lo que de tot temps ha succeït a Castella, i consti que no més parlo d'actors que nosaltres haguem conegut... D'en Vico, mestre de mestres, i d'en Calvo, indiscutible. ¿Quan deixaren de dur al seu costat aquelles altres figures que no vui anomenar i que'ls aficionats recordem encara amb goig? Si penses amb en Mario s'et presenta tot seguit el conjunt admirable de la seva companyia, tant com l'actor estimable, notabilíssim que era

ell... Tornem altre cop a lo de casa. Les campanyes memorables del Romea, com les den Mir al Novitats, no són tant lluny perquè oblidis que als actors i no a l'actor correspongué, al menys, la meitat de la gloria conquerida.

—De manera, que...

—Que cada dia m'afermo més en la creencia de que'l teatre ha decaigut a Catalunya per manca de comedians. Dispossem d'un floret d'autors estimables i que caminen amb el temps. No tenim, en canvi, els actors conscients, disciplinats i amb decor professional, que, per a mantenir el foc sagrat, són indispensables. No necessitem *un* actor, sinó actors. Avui ja, arreu del món, els èxits són per a les empreses que curen, per sobre de tot altre detall, d'oferir un bon conjunt. Parlo, naturalment, dels teatres fixes, dels que fien el negoci a la realització de temporades normals. Les *tournées* o excursions a base d'estrella, home o dona, tenen un caràcter totalment distint i no poden interessar als qui, com tu, diuen preocupar-se de l'institució Teatre Català.

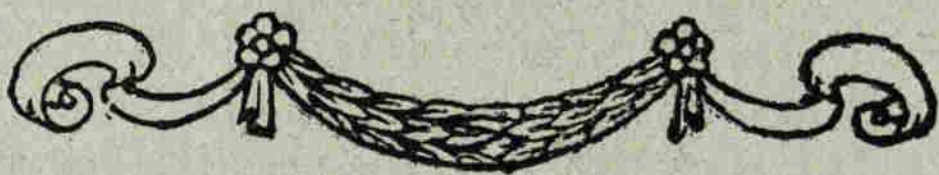
—Així, doncs, en Borràs...

—En Borràs, com en Tallaví, s'ha imposat una tasca especial que no abandonarà ja aixís com aixís.

—Però si es quedés entre nosaltres...

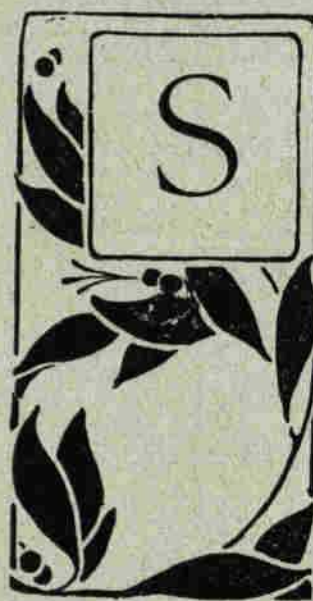
—Avui fos, i demà festa. No veig, amb tot, que tingui de fer-ho, sentint-se amb forces per a més amples i profitoses volades. Fins examinant la seva conducta pel cantó del sentiment trobaríem que Catalunya no perd res amb les seves excursions ressonantes. Els seus majors triomfs són els obtinguts en obres catalanes. Preguntali, sinó, en quines dóna al públic una major quantitat d'emoció. Que'ls que coneixen a la Xirgu diguin, també, si hi ha en la seva *Zazá*, en la seva *Miqueta*, en la seva *Salomé*, la gracia excelsa, l'expressió suprema que ha posat en les poques comedies catalanes que fins ara porta fetes. Deixa que per molts anys pugui encara l'Enric Borràs campar-se-les com fins aquí. Pensa, sobretot, que si *el primer actor* hagués de salvar-nos, l'època actual ho fora d'or pel Teatre Català. En tenim per a donar i vendre.

JOSEP ARTÍS

LLETRA OBERTA

A L'EMINENT ACTOR ENRIC BORRÀS

IGA prec, siga plany aquesta lletra, jo us demano per a ella la vostra benvolença; us la demano perquè les meves paraules són filles d'un ideal de tota la meva vida, escrites amb un gran entusiasme i pensades amb una ardenta fe posada en vos. Per tot això us demano i penso que ja és prou per a qui, com vos, és cavaller i sang catalana corre per ses venes.

* * *

Cal pas sortir de Catalunya per saber-la estimar, però sí que cal trobar-se'n fora per anyorar-la i saber com és amarg obrir els ulls, de bon matí, en una terra ont rès us parla de la patria que deixàreu allà al lluny i que qui sab si tornareu a veure!

Qui no ha provat, a l'estranger, l'alegria de parlar amb entusiasme de les nostres coses, no pot saber com és confortador trobar qui escolta amb afany, qui comprèn, encara que poc, lo que dius i qui assenteix a tes paraules.

No pot saber com el cor fuig de dintre'l pit, com a flor de llavi sembla que parli dient paraules que mai ni somniat havies, i com ressona, en boca d'altri *Catalunya*, la paraula santa, l'evocadora de records dolcissims i la que és consol pel qui no té, lluny de la patria, un cor amic que'l Déu-vos-guard li dongui.

El record de la patria és constant, quan fora d'ella et trobes, i a cada moment mil coses et diuen que la terra que trepitges no és la teva, que ets foraster, que tots els teus afectes són lluny, que la teva familia, que en tu pensa i de tu parla a totes hores, és a Catalunya, i quan aquest record et passa pel cervell és quan, sense saber com, un mot en català surt dels teus llavis, i al sentir-lo ressonar en ta cambra solitaria sents també l'esgarriament de l'anyorança i fins et poses a plorar!

* * *

Això són coses que sentim tots els catalans, i certament vos no haureu pas estat una excepció.

Per això, doncs, invocant aquests sentiments, a vos em dirigeixo perquè si essent, dintre vos, aquest amor a tot lo nostre, veritable i digne de la terra que'ns és mare, em digueu francament si l'hora és arribada de fer a l'art de la nostra patria l'acatament que de vos espera, fa tant de temps, Catalunya.

Digueu-me si penseu, amb l'esforç del talent vostre, fer triomfar el sant nom de Catalunya a l'estranger, si la llengua catalana florirà en vostres llavis, i si portada serà per vos, com una ofrena, a terres estranyes per medi de la nostra literatura, tant jove com gloriosa.

Ningú amb més mèrits que vos pot lograr aquest miracle; ningú amb més talent podrà fer sentir les nostres obres, recitades tal com foren escrites; ningú lograrà emocionar gent que'ns desconeix sinó vos, amb la dolça parla nostra i amb les melodies de la vostra declamació exquisida.

Sols vos podreu portar gloriosament pel món els nostres autors i fer ressonar en terres, de la nostra sols apartades per la distància, la llengua catalana.

Sembla com si damunt vostre Catalunya hi tingui posada tota la seva esperança, i essent vos l'escollit, fitats tingui sobre vos els seus ulls, esperant, esperant sempre, cansada potser, més no retuda!

* * *

Era el dia que l'Itàlia firmà la pau amb la Turquia que jo em trobava a Torí per coses ben diferents a literatura.

L'entusiasme per la victòria era gran: la gent estava satisfeta d'haver portat la patria per camins plens de flairosos llorers.

A l'hotel ont jo'm trobava tots els italians celebraren, aquell vespre, un sopar, amb motiu de l'aconteixement patriòtic, convidant a tots els estrangers que allí ens trobavem.

L'hora dels brindis fou verament hermosa, i quan els estrangers fórem obligats a parlar, a pregs meus tots ho ferem en la seva respectiva llengua.

Es parlà en una infinitat de llengües i dialectes, i, finalment, jo vaig fer-ho en català.

Per modestia tindria pas de dir-ho, si vaig esser o no aplaudit, més com que a qui s'aplaudí no fou a mi, sinó a Catalunya, ho dic ben orgullós d'haver complert amb la meua patria, i fins d'haver guanyat per ella, en el cor de molts estrangers, un afecte ben sincer.

Tot quant vaig dir, el italians en particular, ho entengueren perfectament, i a l'acabar foren molts els qui s'acostaren a mi demanant-me com era possible que una llengua tant semblant a l'italiana els hagués estat fins allavors desconeguda.

Sembla com si un nou germà, a qui no conèixien, vingués de terres llunyanes parlant, si no com ells, ben semblant al menys.

De sobre-taula ja, les converses es feren més animades, i uns quants amics meus em pregaren que'ls fes conèixer, si era possible, algunes poesies en llengua catalana, i vaig fer-ho.

Quan jo deixo la patria porto sempre dintre'l meu bagatge algún llibre que, com un breviarí, obro, assedegat, en moments que l'anyorança fa presa del meu cor. Ell m'ajuda llavors i m'aconhorta deixant dintre meu un dolç regust que'm fa viure, per bella estona, una Catalunya tota meua.

L'any passat eren les *Seqüències*, den Maragall, que jo portava, i d'aquell llibre, que sembla el testament del gran poeta, vaig llegir *Primer dol*, *Fi d'any* i *Cant espiritual*.

L'impressió que produí aquella lectura, en la qual vaig posar-hi tota l'ànima, fou immensa,

i a l'acabar el *Cant espiritual* els aplaudiments sorollosos que vaig sentir em causaren una tant fonda impressió, que sols al recordar-los, tot jo tremolo i el cor meu batega d'una manera que jo no sé pas ben bé si és de joia o de què és.

Digueu-me ara vos com seria triomfal la vostra caminada a través de l'Europa portant el nostre teatre i les nostres obres en braços, com una garba de flors!

Si unes poesies lograren entusiasmar, en moments tant poc a propòsit per aquestes coses, que no faríeu vos i què no les obres més notables dels nostres autors, per vos viscudes i d'una tant bella manera expressades.

Penseu, per un moment, el bé que tot això faria a vos i a la vostra Patria.

Per un afany de gloria, allunyeu el vostre pensament cap a terres ont l'art és com una religió i devotament és escoltat tot bon artista, poseu-vos la mà al cor i consulteu-li an ell si el camí d'Europa és el veritable camí a seguir, i jo estic segur de la resposta.

* * *

De vos esperem aquest pelegrinatge.

Per ell sabrà tot el món que Catalunya és a pesar de tot: que viu, treballa i canta i somnia un demà que vindrà, si té fills com vos que la donguin a conèixer tal com és: ben plantada, d'ideals generosos, de franc caràcter i d'un cor mai propens a cap ingratitude!

Un cop això haureu fet, un cop siga Catalunya prou coneguda a l'estranger, els catalans beneiràn el vostre nom a totes hores i la Patria besarà vostre front com el d'un fill predilecte.

Llavors podreu, sempre més, viure ditxós d'haver posat la patria tant alta com per la seva mentalitat li corresponia, podreu esperar una vellesa tota plena de veneració i respecte, i quan l'hora arribada siga que la mare terra reclami lo que de dret li pertoca, no morireu pas encara, perquè les paraules del nostre poeta Maragall devindran com una profecia i la mort serà per a vos, com ha estat per a ell,

una major naixença!

R. VILARÓ I GUILLEMÍ

MÚSICA

Centenari de Ricard Wagner

El dia 18 de Maig de 1913 fou una data gloriosa per a l'Art, puix vingué al món un dels homes qual obra portentosa ha influït més en el desenrotllament de l'art d'Euterpe, com així mateix en la fusió de la Música i la Poesia.

Quan els nostres llegidors rebin aquest número, sols mancaràn algunes hores per a complir-se el centenari del naixement del genial i colós Ricard Wagner, per lo qual el cronista no pot menys de rendir a sa memoria l'homenatge de la seva admiració.

Ricard Wagner, seguint l'obra reformadora de Gluck, de donar a la música la força i realitat dramàtica, fou i és encara un dels compositors més discutits pel canvi radical que introduí en el gènere teatral; en el nostre concepte, és qui armonitzà més feliçment la Música amb la Poesia, sense detriment l'una de l'altra, per més que no hem d'estranyar que essent Wagner un gran poeta, predomini alguna volta la força dramàtica literària.

Avui és compresa i apreciada degudament la titànica obra del músic-poeta, del que fins ara no hi ha successor, fent tothom acatament a la seva poderosa intel·ligència.

En la música simfònica és aont està Wagner en la plenitud de ses extraordinàries facultats, puix el seu perfecte coneixement de l'instrumentació i els seus originals procediments tècnics, junt amb una portentosa inspiració, han donat les magistrals partitures que tots coneixem i aont s'admira, sobretot, aquella suprema intensitat descriptiva.

La potencialitat del geni de Wagner trobà insuficients els instruments orquestrals, ampliant-los amb les veus humanes, puix no són sinó grans i perfectes poemes simfònics ses millors obres teatrals, en les quals els cantants i l'orquestra formen un tot homogeni, fusionat armònicament.

El món musical celebrarà la data commemorativa de son centenari amb grans festivals, essent Barcelona una de les ciutats que aniràn al cap mercès al zel i activitat de la benemèrita Associació Wagneriana, la qual ha organitzat una serie de concerts dignes del culte que aquí se sent per l'immortal músic-poeta.

EL TEATRE CATALÀ, corresponent a tant important solemnitat artística, dedicarà el pròxim número al genial compositor, procurant que cada una de ses pàgines sia reflexe esplendorós del fervor wagnerià que l'intellectualitat barcelonina sent i que fa que la nostra ciutat sigui una de les que van a la davantera en tot lo que's refereix a cultura musical.

ORPHEUS

BARCELONA

Tívoli. — *Las mocitas del barrio* és un sainet de costums madrilenyes que podia esser d'un gran èxit si els seus autors senyors Casero i Larrubiera hi haguessin adaptat la música del popular mestre Chueca amb un xic més de traça. Es evident que no's tracta d'una partitura composta per a aquesta obra, sinó que en ella s'hi han col·locat alguns cantables per a aprofitar tres o quatre composicions inèdites del que fou popular músic. Això no obstant, i encara que l'estil personalíssim den Chueca quedi en aquesta obra bon troç desnaturalitzat, degut, com diem, a la poca fortuna amb que s'arranjà la partitura, aquesta conté alguns fragments molt agradables i delicadament inspirats que'l públic feu repetir en mig d'esponanis aplaudiments.

En quant al llibret de *Las mocitas del barrio*, amb dir que és de costums madrilenyes i està escrit per en Casero, es suposarà que hi abunden les situacions vives i pintoresques, que hi ha en l'obra moltíssim color i que tant en el diàleg com en la pintura dels personatges hi ha fet gala el celebrat escriptor d'esser un observador ple de gracia i enginy.

Els artistes del Tívoli, amb la seva discreció, conseguiren donar marcadíssim relleu als principals passatges de l'obra, destacant-se'l treball de la Pura Montoro i de l'Emili Duval.

Novitats. — Amb la funció a benefici de la celebrada característica Dolors Cortès, es despedí el passat dilluns del públic barceloní la companyia del Teatre de la Sarçuela, de Madrid, que amb tant èxit ha actuat fins ara en aquest teatre.

— Una lleugera indisposició de l'Enric Borràs privà d'efectuar son debut en aquest teatre el dimecres passat. S'anuncià pel dijous, amb la mateixa obra.

Heus-aquí la llista de la companyia que comanda el nostre eminent compatriota:

Actrius: Agna Adamuz, Pilar Cebrià, Carlota Ibàñez, Josefina Infiesta, Rafaela Lasheras, Carlota Plà, Agna Quijada, Julia Sira, Carme Torano i Paquita Vidal.

Actors: Ferràn Aguirre, Pere Alsina, Enric Borràs, Jaume Borràs, Enric Cantalapiedra, Joan Català, Juli del Cerro, Avelí Galcerà, Francisco Marí, Ferràn Muñoz, Ferràn Mínguez, Rafel Ramírez i Modest Rivas.

En el repertori hi figuren, entre altres, les estrenes de *Nena Teruel*, *Alma muerta* i *Fin de condena*, i les obres *García del Castañar*, *El alcalde de Zalamea*, *Tierra baja*, *El místico*, *Buena gente*, *Mar y cielo*, *En Flandes se ha puesto el sol*, *La fuerza bruta*, *Cyrano de Bergerac*, *La muerte civil*, *La luna de la sierra*, *Malvaloca*, *El alcázar de las perlas* i *Puebla de las mujeres*.

TEATRE CATALÀ

El caràcter especial d'aquest número, ens impedeix donar l'extensió acostumada a les ressenyes de funcions de societats particulars i de fòra, que ocupen sempre un espai del que avui ens és impossible poder-ne disposar. Com que en el número vinent, també especial, ens trobariem en el mateix cas, hem decidit no deixar-les de publicar i donar compte de les funcions en forma condensada, a fi d'esmentar-les totes i guanyar el lloc que'ns manca.

BARCELONA

SOCIETATS PARTICULARS

ELENC BERENGUER. — Dia 11: Representació de *Les aurenets* i del monòleg *De Pelagalls a Barcelona*.

Gracia: EX-CÍRCOL DE PROPRIETARIS. — Dia 11: Representació de *Senyora avia vol marit* i *L'eterna qüestió*. Dia 12: *El despatriat* i *El triomf de la carn*. Interpretació justa per la companyia Fremont.

Poble Nou: CENTRE SOCIAL. — Dia 11: Representació del drama *Dintre el parany* i de la comèdia *En Joan de la calma*.

Sans: ORFEÓ DE SANS. — El dilluns passat tingué lloc una festa patriòtica en la que s'hi representà el quadro dramàtic *Els orfanets*.

CASINO DE SANS. — Dia 11: Representació de *La resclosa* i *Sanàs i parells*, pel quadro dramàtic que dirigeixen els senyors Camps i Cantarell.

LA FAMILIAR OBRERA. — Diumenge passat: *El detectiu Xerloc-Jolmes*.

Sant Gervasi: CENTRE AUTONOMISTA CATALÀ. — Diumenge passat es representà *El ferrer de tall*.

Sant Martí de Provençals: ATENEU DE SANT LLUÍS GONÇAGA. — Dia 11: Representació d'*Els moneders falsos* i de *L'allotjat*. Interpretació discreta.

ATENEU OBRER CATALÀ. — Dia 11: Representació de *Sota terra* i d'*El triomf de la carn*, per la companyia «Esclat artístic». Execució excel·lent.

ATENEU OBRER MARTINENC. — A benefici dels aficionats de la casa, s'han representat *Terra baixa* i *El pintor de miracles*. Bona interpretació per part de tots.

FOMENT MARTINENC. — Dia 11: Representació de *Papà ministre* i *Un bon debut*, baix la direcció d'en Joan Bayés.

FRATERNITAT R. INSTRUCTIVA. — S'ha celebrat el benefici dels aficionats que treballen en aquest centre, amb les obres *El monjo negre* i *Els tres toms*.

DE FORA

Agramunt. — S'han representat els drames *Foc nou* i *Terra baixa*, per la companyia que comanda l'Enric Casals.

Han agradat força tots els intèrprets.

Balaguer. — Amb molt èxit s'ha representat *La reina jove* per la companyia Casals-Cazorla.

Castellar del Vallés: CENTRE CASTELLARENC. — Per l'«Esbart Teatral» s'han representat *La dida* i *Verdalet pare i fill*, del comerç de Barcelona.

Cervera. — S'ha representat *La bona gent*, per la companyia Casals-Cazorla.

Figueres: TEATRE DE LA NATURA. — El dia 6, a la tarda, es donà la representació d'*Edip Rei*, sospesa per la pluja dos dies abans. Hi assistí poc públic. Interpretació excel·lent.

Manresa: ATENEU OBRER MANRESÀ. — Dia 11: Representació de les obres *El gran Aleix* i *El bon policia*.

JOVENTUT CARLISTA. — S'han representat, per tot l'elenc artístic de la casa, les obres *La troca dels embulls* i *La casa de les bruixes*.

Mataró: TEATRE EUTERPE. — Dia 1.er: Representació de *L'hèroe* i *La cosina de la Lola*, pel quadre d'aficionats de l'Ateneu Obrer.

CENTRE REPUBLICÀ RADICAL. — Darrerament s'ha representat, pel quadre d'aficionats de la casa, *El majordom*. L'aficionat senyor Miquel recità el monòleg *El mestre Jordi*, acabant la vetllada amb el diàleg *Jugar a casats*.

Mollerusa. — S'ha representat *La reina jove*, per la companyia Casals-Cazorla.

Monistrol: TEATRE NOVITATS. — Darrerament s'ha representat *L'hereu Escampa*.

Sabadell: ACADEMIA CATÒLICA. — A benefici del director de la secció còmic-dramàtica, En Tomàs Alam, s'han representat les comedies *Un embolic de pretendents* i *La fantasma de Sant Telm*.

Sampedor: TEATRE NOU. — Dia 11: La companyia de La Creu Roja, de Manresa, dirigida per En Raimond Folc, posà en escena *La pubilla de Caixàs*, *Un músic de regiment*, *L'incendi de Manresa* i *A pèl i a repèl*.

Sant Feliu del Llobregat: CASINO. — Dia 11: Representació de les obres *Aucells de pas* i *Dissabte de glòria*, per la companyia Santacana.

Secuita: CASA DEL POBLE. — Dia 11: Representació de *Terra baixa* i *La sala de rebre*. Dia 12: *Terra baixa* i *Campi qui pugui*. Interpretació excel·lent per part dels elements dirigits per en Delfi Dalmau.

Tárrega. — Darrerament s'han representat *Foc nou*, *La reina jove* i *Els savis de Vilatrística*, per la companyia Casals-Cazorla.

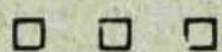

Teyà: TEATRE «LA PALMA». — Pels aficionats de la casa s'han representat *Juventut de príncep* i *A cà la tieta*.

TEATRE «L'UNIÓ». — S'han representat les comedies *Cofis i Mofis* i *La carretera nova*.

Valls: CENTRE JAUMISTA. — Dia 1.er: Inauguració del teatre d'aquesta societat amb el drama *Fratricida!* i la peça *L'últim anglès*.

Vilaseca: SOCIETAT «EL FÈNIX». — Dia 11: Representació d'*El monjo negre* i *La capceta dels petons*, per la companyia de la Fraternitat R. Radical, de Reus, que dirigeix en Cubells. Interpretació excel·lent.

NOTICIES

NOVES darrerament rebudes d'Amèrica ens comuniquen lo següent respecte l'actuació dels artistes catalans per aquelles terres:

En el teatre Nacional de Buenos Aires hi actua la companyia de melodrama que encapçalen en Joan Domènech i la Carme Jarque.

En Serradó, amb una companyia en la qual hi figura de primera actriu la Mari, ha debutat no fa gaires dies en un dels principals teatres de Valparaíso (Chile).

En Joaquín Montero també corre per Chile, després d'un viatge que ha fet per Viña de Mar, Quillota i San Felipe. En l'actualitat treballa a Santiago.

Den Vehil, en Rubio, la Tressols, la Caparó i altres catalans que corren per aquelles repúbliques, no'n sabem res en l'actualitat.

A Buenos Aires — a l'Odeón — s'espera el debut de la Xirgu.

I ara que parlem de la Xirgu... No'n sabem res, no se'n diu res, ningú, ni els seus incondicionals amics, se cuiden de fer dir als periòdics què tal li va la nova vida, com li prova el castellà, quin efecte fan pel món les seves toaletes Paquin i les seves cotilles *dérnier cri*.

Es un cas únic aquest del silenci més espantós a l'entorn d'un artista que se'n va terres enllà a dur el seu art que aquí l'havia fet, de genial per amunt, tot lo que pot desitjar-se. Diria's que'ls que la feren pujar depressa i corrent, com una escuma, sense acord previ, ara s'han conjurat per a fer-la oblidar al seu poble. Nosaltres, que no estem per conjures, tenim interès en fer pública aquesta sentida manifestació de pregón anyorament.

CARAMANCHEL, l'eminent crític i poeta madrileny, publica en el darrer número de *Nuevo Mundo* una de les seves estimables cròniques en la qual diu, entre altres coses belles, lo següent:

«Un ingerto de las dramaturgias que pudiéramos llamar *filiales*, como el teatro catalán y el teatro

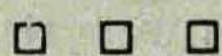
argentino, tal vez tonificaría mucho más la escena española que todas esas frecuentes importaciones del francés, que se adueñan constantemente de nuestros escenarios. Recuérdese los nombres de las últimas comedias francesas transplantadas al castellano — *La Presidenta*, *Los inmortales*, *El misterio del cuarto amarillo*, *Nick Carter*, *Primerose*, *La idea de Francisca*, *El asno de Buridán*, *Un negocio de oro* — y dígasenos si todas ellas no son algo muy inferior a *Los muertos*, de Florencio Sánchez, o a las originalísimas producciones con que hoy enriquecen la escena catalana Ambrosio Carrión, Julio Vallmitjana y Avelino Artís, autores respectivos de *Epitalamio*, *Los gitanos* y *La sagrada familia*.»

HA ingressat en la companyia Baró-Capdevila, que comanda l'afortunat autor Josep Pous i Pagès, el notable actor còmic Domènec Aymerich.

PER notícies que rebem directament de Madrid, sabem que en Josep Tallaví, l'eminent actor que fa a l'Espanyol una campanya brillantíssima, està preparant l'estrena de la tragedia en un acte i tres quadres, de l'il·lustre dramaturg Adrià Gual, *Marcolf*.

En Tallaví vol posar aquesta nova producció del nostre insigne amic amb tots els honors, i a l'efecte ja ha encarregat el decorat i el vestuari que, sobre bocets del mateix Gual, s'està ja construint.

Amb veritable daler esperem l'estrena de *Marcolf*, del que diuen coses magnífiques els que'l coneixen, mentres ens dolem de que per culpa d'uns i altres els nostres autors de prestigi primer hagin d'estrenar a Madrid que a Barcelona.

CORRESPONDENCIA

Ll. A., Vic: Ens atenem a lo que li diguerem fa un mes en aquesta mateixa secció. No és estrany, doncs, que no hagi rebut cap número. La molta feina que tenim en classificar les *altes* ens obliga a no poder contestar particularment. — P. C. D.: Precisament hem inaugurat una secció de domicilis de dames, que la publicarem molt sovint. Pot triar, doncs, de la llista. — Ll. Ll.: De lo que rebem ens quedem lo bo i després n'escullim lo millor... i entra en cartera, però no comprometent-nos per la data de publicació. — V. Canut: El senyor per qui pregunta no té domicili, avui, a Barcelona. Des de'l dia 15 el pot veure a Novitats. — J. M., Mongat: Lo de la dama és qüestió per a arranjarse entre vostès; el públic no hi pot entrar en aquests detalls. — Josep Tey: Molt bé diu; serà servit. — A. Soler Piu: Si, senyor, dintre d'aquest trimestre sortirà el número extraordinari que valdrà una pesseta; per aquesta raó els que ara desitgin subscriure's han d'abonar el present trimestre o el trimestre que ve. Ho comprèn? També'n sortirà un altre de número extraordinari aquest mes: el dedicat a Wagner. — Jaume Sans, Borjas: Remès tot lo que demana junt amb la factura. — Anònim: No publiquem cap revista que no vingui acreditada pels nostres redactors especials.

NOTES D'ADMINISTRACIÓ

CONTINÚA en el nostre folletí l'interessant drama en tres actes i en vers, original den **FREDERIC SOLER (PITARRA)**,

CÈRCOL DE FOC

obra agotada fa més de vint anys i que nosaltres publiquem en edició definitiva i esplèndida, seguint la nostra norma de presentar les obres amb tota cura.

Avui repartim el plec quint, i en donem solament 16 pàgines atenent el caràcter especial d'aquest número.

En el número pròxim començarem a alternar amb *Cèrcol de foc* la darrera obra estrenada pel Sindicat d'A. D. C.: la tragedia en un acte, d'en **FRANCESC RECASENS**

EL CEGO SIMÓ

Una vegada més recordem als col·leccionadors de la nostra biblioteca que si desitgen canviar els folletins per les obres enquadernades és precisa condició no haver-los tallat ni replegat, a fi de no dificultar la tasca del relligament.

***

Als que'ns pregunten si són a temps per a subscriure's en l'actual trimestre, devem contestar-los que si, però han de tenir en compte que la subscripció comença en primer del passat Abril, i acabarà el 30 de Juny vinent.

***

Els nostres subscriptors de fora que desitgin obtenir l'obra *De pesca*, publicada en el suplement sisè de *La Escena*, poden demanar-la directament an aquesta Administració — acompanyant 30 cèntims en segells correu, — i se'ls remetrà acte seguit l'exemplar degudament enquadernat.

En les mateixes condicions se serviràn els cinc suplementes que anunciem en l'última plana de la coberta.

***

Recordem als subscriptors de fora que encara no han pagat l'actual trimestre, que aquest va començar el dia primer d'Abril prop-passat, i que, per tant, deuen enviar, com més aviat millor, l'import del mateix (tres pessetes) en segells de 15 cèntims, o per giro postal, a l'administrador, don Salvador Bonavía, Plaça del Pi, 5, Barcelona.

Directori de les actrius de teatre català, per a guia d'empresaris i directors de societats particulars.

Abella de Guri (María). Lincoln, 14, baixos; Sant Gervasi.

Alavedra (Adriana). Comte de l'Assalt, 97 bis, 1.er 2.^a

Arqués (Teresa). Urgell, 84, pral., 2.^a

Baró (Antonia). Ronda Sant Antoni, 45, 3.er, 2.^a

Bayona (Mercè). Xuclà, 19, 3.er

Bosch i Sanllehy, Joana. Urgell, 1, 2.^{on}, 2.^a

Bozzo (Joana). Aribau, 135, 1.er, 2.^a

Buxadós (Carme). Valldonzella, 48, 3.er, 1.^a

Coma de Perramón. Riera Sant Miquel, 12, baixos; Gracia.

Daroqui (Mercè). Villarroel, 93, 1.er

Escriu (María). Escudellers, 78, 3.er

Farnés (Lluís). Saragoça, 82, principal, 1.ª; Sant Gervasi.

Fremont (Elvira). Flors, 5, 3.er

Gelabert (Pepeta, nena). Freixures, 15, 2.^{on}

Gil (Remei). Urgell, 129, entl., lletra B.

Guardia (Aurora). Tapioles, 30, botiga.

Marsal (Dolors). Tallers, 21 i 23, 3.er, 2.^a

Mestres (Ramona). Ponent, 29, 4.^{rt}, 1.^a

Morera (Agneta). Roig, 20, entl.

Morera (María). Santa Teresa, 3, 4.^{rt}, 1.ª; Gracia.

Paricio (Assumpció). Comte Assalt, 143, pral., 2.^a

Parreño (Carme). Vallirana, 24; Sant Gervasi.

Persiva (Pepeta). Salmerón, 215, 3.er, 1.ª; Gracia.

Piqué (Raimonda). Passatge Bernardino, 7, 1.er

Pla (Dolors). Sant Pau, 59, 2.^{on}

Rodríguez (Carme). Diputació, 139, 3.er, 2.^a

Vallvé (Antonia). Aragó, 277.

Verdier (Antonia). Flors, 5, 3.er

Totes les actrius que estiguin suscrites a **EL TEATRE CATALÀ** tenen dret a figurar en aquesta llista. Si hi ha alguna senyora que per oblit no hi estigui consignada, li preguem se serveixi fernes-ho present a fi d'incloure-la en el número de la setmana entrant.

TAPES PER A L'ENQUADERNACIÓ DEL PRIMER VOLUM DE «EL TEATRE CATALÀ»

EN TELA ANGLESÀ, OSTENTANT UN DIBUIX DE L'ADRIÀ GUAL

TAPES SOLES. . . . . **3'00 ptes.** : TAPES I ENQUADERNACIÓ. . . **3'50 ptes.**

PELS COMPRADORS DE FÒRA, AUGMENT DE 0'50 CÈNTIMS PER GASTOS DE FRANQUEIG I REMESA

OBRES QUE'S TROBEN DE VENDA EN NOSTRA ADMINISTRACIÓ

PLAÇA DEL PI, 5 : BARCELONA

JA HA SORTIT!

SISÉ SUPLEMENT A "LA ESCENA CATALANA"

CONTÉ SENCERA, AMB COBERTA I TOT, LA COMEDIA

DE PESCA

Diàleg còmic, original den PAU PARELLADA (celebrat autor de L'HIMNE DEN RIEGO)

PREU: 20 CÈNTIMS

ENQUADERNACIÓ: 10 CÈNTIMS (s'efectúa el canvi en la nostra Administració)

DE VENDA PER TOT ARREU

A fi que'ls llegidors d'EL TEATRE CATALÀ puguin col·leccionar en bones condicions la Biblioteca dels SUPLEMENTS que ha publicat «La Escena Catalana», anunciem, a preus excepcionals, per tot lo que va de trimestre, les següents obres, degudament enquadernades

BESTIA ASSENYALADA

Drama en un acte, dels germans Corominas

Preu: 30 cèntims

LA FORASTERA

Tragi-comedia en un acte, de Pau Parellada

Preu: 30 cèntims

VINT ANYS DESPRÉS

Comedia en un acte, de Salvador Bonavía

Preu: 30 cèntims

Max-King, o la bogeria d'un mico

Caricatura en un acte, de Josep Burgas

Preu: 30 cèntims

JORDI ERÍN

Episodi dramàtic en un acte, de Josep Burgas

Preu: 30 cèntims

La resurrecció de Llatzer

QUADRE BÍBLIC EN UN ACTE, DE

ANGEL GUIMERÀ

Preu: 50 cèntims

GRAN ÉXIT

OBRES NOVES DEL TEATRE DE NOIS

(per A. de RIUS VIDAL)

Acaba de sortir la 3.ª serie, composta de les següents obres en un acte

La tornada dels Reis, comedia. (Quatre nois.)

La pobre aprenenta, quadre dramàtic. (Quatre noies.)

Concurs d'aucells, intermedi. (Catorze noies.)

El somni d'un angelet, quadret dramàtic, en vers i prosa. (Cinc noies.)

L'aprenent nou, comedia. (Set nois.)

El Janot de ca'n Llatenes, sàinet. (Set nois.)

Preu de cada obra: UN RAL

Qualsevulga d'aquestes obres pot demanar-se a Salvador Bonavía, plaça del Pi, 5, Barcelona. Els compradors de fora poden acompanyar l'import en segells de correu de 5, 10 o 15 cts., o bé pel giro postal, recader, etc. El certificat, a càrrec del comprador.